

בן הדייג, סוס לבן וסוס שחור

יוהן וילהלם וולף (1817 - 1855)

ביער ליד ימה גדולה חי דייג עם אשתו. חמישה בנים נולדו להם, כל אחד יפה יותר מהקודם. כל בוקר הלך הדייג לימה והטיל את רשתותיו וכל ערב, כאשר הוציא אותן, מצא בהן מלא דגה יפה. נדמה היה לו כי המזל הזה בא לו מגמד קטן ואפור, שנראה כל יום בסירה קטנה שלו ושט סביב הרשתות, כאילו מגרש את הדגים לתוכן. כשהבנים גדלו, יצאו גם הם לדייג, וכל יום, לפי התור, אחד מהם הלך עם אבא והאחרים הלכו לשוק למכור את הדגים מהיום הקודם.

יום אחד הבן הצעיר ביותר יצא עם אבא, אך באותו היום הגמד האפור לא נראה וגם לא נמצא אף דג ברשתות. הדייגים המאוכזבים רצו כבר לחזור הביתה, כשהופיע לידם הגמד ושאל "איך

הלך לכם היום, אנשים?"
"רע, רע מאוד" ענה הדייג "היום לא תפסנו אף דג אחד."

"ואולי תמכור לי את הבן הצעיר שלך?"
"בשום אופן לא אמכור בשר מבשרי!" קרא האיש.
"אמלא את סירתך בזהב טהור, ותהיה איש עשיר לכל חייך" אמר הגמד "אבל אם לא תסכים למכור לי את בנך לא יהיה לך כדאי לטרוח יותר, כי אתמול דגת את הדג האחרון שלך."
הדייג התחיל לשקול ובסוף אמר "אילו ידעתי רק איפה הוא ומה קורה לו."

"לא יגרם לו כל נזק. הוא רק צריך ללכת אלי, ולהאביס שני סוסים, אחד שחור ואחד לבן. אחר כך יהיה חופשי לטייל ברגל או ברכיבה, וכל שלושה חודשים יוכל לבקר אותך."
"לכך אסכים, אם רק בני יסכים גם הוא." אך הבן היה בחור נבון וטוב-לב ואמר "אבא, אם רק אוכל לעשות אתכם מאושרים, אלך עם הגמד האפור."
הדייג נפרד ממנו ומהגמד, וכשניגש לסירתו מצא

בה ערמה של זהב, כך שנעשה עכשיו איש עשיר. הצעיר הלך אחרי הגמד עמוק לתוך היער ועד לטירה יפה. הגמד האפור הראה לו את כל החדרים שבטירה, ובאחד מהם אצטבאות מלאות ספרים.

"את כל אלה מותר לך לקרוא, פרט לספר שמונח שם בפניה, ושיגרום לך לאסון אם תקרא בו" אמר. בסוף הוביל אותו לאורווה שבו עמדו שני סוסים, לבן ושחור. "את אלה עליך להאביס" אמר הגמד "וזו עבודתך היחידה. על הסוס הלבן אסור לך לרכב, כל יום תשקה אותו בשני דליי יין, תאכיל אותו בלחם טוב, תסרק ותנקה אותו היטב, כי יש לי משימות גדולות עבורו. לשחור תיתן שיבולת שועל, חציר ומים ומותר לך לרכב עליו ביער כמה שרק תרצה. כל העבודה תעשה במשך היום ואסור לך להיכנס לאורווה בלי אור. אם תעשה כל זה טוב ולא תשמע לעצותיה של אמך, יהיה לך טוב ותהיה מאושר."

הצעיר הבטיח לנהוג כך ועמד בדיבורו. אחרי

העבודה קרא בספרים ולמד דברים רבים, אותם לא כל אחד יודע. אך בטירה לא הכל התנהל כשורה. בדרך כלל הוא ראה רק את הגמד האפור שבא אליו כל יום, שיבח אותו על חריצותו ואמר לו להמשיך כך, כדי להגיע לאושר. אך כשישב בגינה בערבים והרהר בדברים שונים, ראה שתי דמויות שהסתובבו שם ושלא יכול היה להבחין מי ומה הן בעצם. אחת הדמויות נראתה לו גדולה כמו ענק, אך לא הייתה כזו. השנייה נראתה קטנה וכמו אישה, אך גם היא לא הייתה כזו. הן הסתובבו, הופיעו ונעלמו והוא יכול היה רק להרגיש שהדמות הקטנה מודאגת ובוכייה. הוא הרהר לעתים קרובות על מה שראה, או על מה דמה לעצמו שראה, אך לא נעשה חכם יותר. אחרי שלושה חודשים הצעיר ביקש לצאת לחופשה כדי לבקר אצל הוריו. הגמד האפור הסכים לו, אך שוב, כמו קודם, הזכיר לו לא להישמע לעצות אמו. הצעיר עלה על הסוס השחור ולפני שהרגיש בכך היה כבר ליד הימה. אך

כשחיפש את בית הוריו לא מצא אותו, כי במקומו עמד שם ארמון נהדר. הוריו קיבלו אותו בשמחה. אחיו התחתנו כבר כולם ונעשו לסוחרים עשירים בערים גדולות. אבל אמא אמרה לו "הם כבר מצאו את אושרם. אתה צריך עדיין לחשוב על עתידך." וכששמעה את סיפורו על הנעשה בטירת הגמד האפור לא הניחה לו ואמרה "אל תהיה טיפש ותחקור הכל. הגמד האפור לא מבטיח לך אושר. אני במקומך הייתי רוצה לדעת מה כתוב בספר ההוא. לא הייתי יכולה לישון בלילה ואוכל ושתייה לא היו טעימים לי בלי שאדע. אם תקרא בהסתר הגמד האפור לא ידע."

היא חזרה על דבריה שוב ושוב עד שהוא הבטיח לה כי יקרא בספר האסור ויספר לה אחר כך מה כתוב שם.

אחרי ימים אחדים הצעיר נפרד מהוריו וחזר לטירת הגמד האפור. זמן מה גבר על רצונו לקחת את הספר האסור ליד, אך ככל שנזכר שהקריאה בספר אסורה עליו, כך גברה תשוקתו לעשות

זאת. הוא הביט על הספר ועזב אותו שוב ובסוף החליט לקרוא בו אך מעט. אך כשהתחיל לקרוא, לא נח עד שלא קרא את כולו. עכשיו הוא ידע שהסוס הלבן זאת נסיכה מכושפת והענק הוא אביה המלך, ושהטירה שייכת לו, ושהם כל לילה מקבלים את צורתם האנושית. אך ברגע שגמר לקרוא עמד לפניו הגמד האפור ושאל בכעס "מה עשית?" הוא לא יכול היה לשקר והגמד תפס אותו בצווארון, זרק לפניו שער הטירה ואמר "לו רק שמעת לעצתי במשך שנה, היית יכול להיות מאושר עד סוף ימך. עכשיו תוכל רק לרעות חזירים."

הצעיר עמד ביער לגמרי לבדו. אך מיד אזר אומץ והחליט שעדיין לא הכל אבוד ושהוא יודע איך אפשר לשחרר מכשפיה את הנסיכה. הוא הכין לו מקל הליכה ונכנס לסבך היער. ימים רבים נדד בין קוצי שיחים ושורשיהם אך בסוף היער נעשה דליל והוא ראה כפר. הוא פנה לאחד האיכרים והציע את עצמו לעבודה. "כן" אמר האיכר "אם תסכים

לשמור על חזירים, תוכל לעבוד אצלי." העבודה הייתה קשה ומאמצת אחרי החיים הטובים בטירה, אך לבן הדייג לא הייתה ברירה. הוא הסכים עם האיכר על שכר זעום, קיבל פינה ללינה סמוך לדיר חזירים ולמחרת הוציא אותם למרעה. כאשר ישב בשדה שמע פתאום רעש חזק מעליו וראה ציפור טרף שהתיישבה על גבעה סמוכה. הצעיר מחא כפיים והתחיל לצחוק, כי על ציפור טרף כזו קרא כבר בספר האסור. כאשר הציפור הופיעה שוב למחרת סיפר זאת בערב לבעל הבית.

"אני מכיר את הציפור" ענה האיכר "היא כבר טרפה לי אי-אלה חזירים. שמור שלא תתקרב יותר מדי לגבעה שעליה היא יושבת."
"אא.. לי היא לא תטרוף שום חזיר" ענה הצעיר.
"אז שמור היטב" אמר האיכר "כי אם בערב יחסר חזיר, תקבל מכות ואגרש אותך."
"העזה היא מחצית ניצחון" אמר הצעיר למחרת בבוקר, והוביל את החזירים ישר אל הגבעה, שגם

עליה קרא בספר. לקראת צהריים הופיעה הציפור, והיא כמו ענן גדול ושחור. כשגילה את החזירים סמוך לגבעה ירדה אליהם ותפסה אחד בטרפיה הגדולים. אך הצעיר לא שכח את מה שקרא עוד בספר. הוא תלש לה שלוש נוצות, שם שתיים מהן מאחורי אוזניים ואת השלישית החזיק בפה. עכשיו הוא היה חזק ויכול היה לעוף מול הציפור הגדולה. הוא הוציא את החזיר מטרפיה, תפס אותה בגרונה ומחץ עד שהיא נחנקה ומתה.
אזי הוא פתח לה את בטנה בסכין שלו והוציא משם ביצה גדולה. בעזרת הביצה יכול היה עכשיו לשחרר את הנסיכה המכושפת. אחר כך התרומם שוב באוויר ועף בחדווה. לא היה מתחלף עכשיו עם שום מלך או קיסר.
אחרי כן החזיר את עדר החזירים לדיר שלו. האיכר השתומם שהצעיר חוזר כל כך מוקדם, אבל לפני שיכול היה לומר דבר הצעיר התרומם שוב באוויר, בכוח נוצות הציפור, ולאיכר לא נותר אלא להביט אחריו.

עכשיו עף הצעיר גבוה והביט סביב עד שראה את הטירה של הגמד האפור. הוא ירד והתיישב על עץ תרזה גבוה שעמד בגינה ושלידו הוא ראה בערבים את הדמויות. אחרי זמן מה נפתח שער הטירה ותחילה יצא הגמד האפור ואחריו הדמות הבוכייה והענק. הגמד חזר מיד לטירה אבל שני האחרים ניגשו לעץ התרזה והתיישבו לידה. לבו של הצעיר דפק בחוזקה. הוא שם ידו בשקט בתרמילו, הוציא את הביצה, כיוון טוב וזרק אותה לענק ישר במצח. נשמע רעם כאילו כל הטירה מתפרקת והצעיר בקושי יכול היה להחזיק על ענפי התרזה ועצם את עיניו. אך כשפתח אותן שוב ראה שעומד שם מלך עם כתר זהב על ראשו, ולידו נסיכה, יפה כפי שעוד לא ראו מעולם. מהטירה יצאו אנשי חצר ומשרתים והם ברכו את המלך, ונישקו אלה את אלה מרוב שמחה. המלך הביט על העץ וקרא לצעיר לרדת משם. כשזה היה כבר לידו לקח המלך את ידו, שם בידה של הנסיכה ואמר "על השרות שעשית מגיע לך

להיות לבן שלי. שמור על טוב לבך ואז גם המזל יאיר לך."
וכך היה בן הדייג לנסיך מלכותי. מי יודע ואולי גם לכם יכול לקרות דבר טוב כזה.
ומה קרה לגמד האפור? את זה הנס הזקן שכח ולא יכול היה לספר. אם תזדמנו בסביבה לכו אליו ותשאלו. אולי הוא נזכר בינתיים.